

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

Dominica tertia aduentus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

Dominica tertia aduentus. fo. ff.

fieri de fine mundi nisi ei cui fit
 reuelatio de tota predestinatio-
 ne diuina. scilicet homini christo. per
 quez tota diuina predestinatio to-
 tius humani generis quodammodo
 impletur. Unde dicitur Joba.
 quanto. Pater enim diligit filium et
 omnia demonstrat ei que ipse fa-
 cit. Ad rationes in oppositum.
 Ad primam respondetur negan-
 do consequentiam. Et ratio est. quia
 non est simile de primo aduentu
 et secundo. quia primus aduentus
 christi nobis parabat viam ad me-
 rendum per fidem et alias virtutes.
 et ideo ex parte nostra require-
 batur primi aduentus noticia. ut
 credendo in eum qui venturus
 erat. et per eius gratiam mereri
 possemus. In secundo autem adue-
 tu premia reddentur pro iustis.
 et sic ex parte nostra non requiritur
 quid agamus aut quid cognos-
 scamus. sed quid recipiamus.
 Unde non oportet precognosce-
 re determinate tempus illius ad-
 uentus. Ad secundam rationem
 respondetur negando consequentiam.
 et ratio est. quia illa signa posita
 sunt ad manifestandum quod quandoque
 mundus finietur. non autem ad ma-
 nifestandum determinatum tempus
 quando finietur. Ponitur autem in-
 ter illa alia signa que quasi a mun-
 di exordio fuerunt sicut quod surget
 gens contra gentem. et quod tremo-
 tus erunt per loca. sed instante
 mundi fine hec abundantius eue-
 nient. Que autem sit illa mensura
 horum signorum que ante finem mundi

erit manifestum nobis esse non po-
 test. Ad tertiam respondetur negan-
 do consequentiam. Et ratio est. quia si-
 cut Augustinus. d. libro. lxxvii.
 q. vltima. q. Et as mundi compa-
 ratur vltime etati hois. que de-
 terminato numero annorum non
 diffinitur. sicut alie etates diffi-
 niuntur. sed quandoque tantum durat
 quantum omnes alie vel etiam amplius.
 Unde etiam ista vltima etas mu-
 di non potest determinato nume-
 ro annorum generationem diffinire.
 Ad quartam respondetur. negando
 consequentiam. Et ratio est. quia ex hoc
 quod dicitur. nouissima hora. vel ex
 similibus locutionibus que in scri-
 ptura dicuntur. non videtur aliqua
 determinata quantitas temporis
 sciri. Non enim illa sunt dicta ad
 significandum breuem horam ipsius
 temporis. sed ad significandum sta-
 tum mundi qui est quasi nouissi-
 ma etas. que quanto tempore du-
 ret non est diffinitum. non enim legi
 euangelice alius status succedet
 que ad perfectum adducat. sicut
 ipsa succedit legi veteri. et lex
 vetus legi nature.

In dominica
 tertia est
 euangelium.
 Cum audisset
 iohannes in vin-
 culis opera christi
 Matthei. xj.

Circa quod occurrunt sequentes
 questiones disputate. **Q**uod primo
 utrum beatus iohannes baptista

Domini ca tertia aduentus.

dubitauerit an christus esset qui mittendus erat saluator mundi. ¶ Secundo vtrum christus conuenienter respondit ad questionem iohannis. cum ait. Dicitur iohanni. ceci vident etc. ¶ Tercio. vtrum beatus iohannes fuerit plusquam propheta.

Prima sic procedit. qua queritur iuxta sanc. Tho. 2.2. q. 2. ar. 1. ad. 2. Vtrum beatus

ius iohannes dubitauerit an christus mittendus erat saluator mundi sic proceditur. Et videtur quod sic. ¶ Primo. quia questio est dubitabilis propositio. Ipse autem quesuit. vtrum ipse christus esset qui venturus erat saluator mundi. ergo videtur dubitasse. ¶ Secundo. dicit sic gregorius in omelia quod beatus iohannes petiuit an sicut pro hominibus nasci dignatus est. an etiam pro hominibus mori et ad inferos descendere dignaretur. ergo videtur quod dubitauerit. ¶ In oppositum est quod ipse testimonium de eo perhibuit quod esset agnus dei qui peccata mundi tolleret iohannis primo. ergo non dubitauit. ¶ Respondeo dicendum quod circa hanc questionem fuerunt varij modi dicendi. Beatus gregorius dixit quod beatus iohannes non dubitauit. vtrum christus esset sal

uator mundi. sed dubitauit verum sicut natus erat in humanitate nostra. ita etiam moreretur pro salute humana. Sed hec responsio non videtur conueniens. quia iohannes non fuit minus illuminatus quam propheta veteris testamenti. Propheta autem cognouerunt christum non tantum nasciturum in carne propter nos. sed etiam moriturum. ut habet Esaias liij. Tanquam ovis ad occisionem ductus est. ergo multo fortius iohannes qui fuit plusquam propheta cognouit. Item iohannes de christo predixerat. sicut dictum est. Ecce agnus dei Joh. 1. quod non dixisset ut videtur. nisi vidisset eum immolandum pro salute mundi. Alij ut ambrosius dicunt quod triplex est dubitatio. Una infidelitatis que fuit in iudeis. Alia tarditatis que fuit in discipulis. Alia est pietatis. que fuit in iohanne baptista ut ambrosius videtur dicere. quod beatus iohannes non sensit illam questionem christo. Tu es qui venturus es. dubitate. sed quadam pietate. modo quo dixerat petrus quando audiuit christum isturum hierusalem et passurum et moriturum ibi. Absit a te domine ut hoc fiat. Sciebat enim iohannes christum moriturum pro humano genere et ad infernum descendurum. sed compatiendo mortem eius. quesuit per modum dubitantis. sed hoc non exprimitur in verbis iohannis. et ideo tertij dicunt ut augustinus et christoforo

factum xpi videtur
toz. Q. nadi aut de pa

mus cum quibus tenendum. q̄ iohannes nō dubitauerit de predictis. quia certitudinaliter cognouit. sed discipuli eius q̄ non erant sic illuminati dubitauerunt. et ideo iohannes per discipulos suos questionem proposuit. non propter sui dubitationem. sed discipulorum hesitationem. quasi diceret. Sepe vos admonui et nō credidistis mihi q̄ ipse esset. ecce mitto duos ex vobis. et dicite. Tu es qui venturus es etc. ut per vos ipsos certificati. magis acquiescatis. Ego enim non sum christus. sed ipse qui spiritum accepit non ad mensuram. Et hoc de ista questione. Et dicitis patet responsio ad obiecta. Ad primū dicitur q̄ nō erat dubitatio iohannis sed discipulorum. Ad secundū respondetur q̄ expositio gregory non recipitur in hac parte.

D secūda questionem qua querit. vtrū christus conuenienter respondit questioni iohannis. Et videtur q̄ non. Primo sic. (vt tangit sc̄tus tho. 3. par. 9. 43. art. 1.) In primo aduentu venturus erat in infirmitate. s̄m illud Esa. liij. Tanq̄ virum dolorem et scientē infirmitatem. sed opera miraculorum magis pertinent ad virtutem et maiestatem

q̄ ad infirmitatē. ergo non conuenienter respondit se esse qui venturus erat in carne per operationem miraculorum. Secundo sic. (vt habetur vbi supra ar. 2. ad primū.) Miracula que christus fecit ab alijs facta sunt ergo per talia non conuenienter respondebat q̄ ipse erat qui venturus esset ad saluandū mundū. In oppositum est euangelizans presens. et illud Job. q̄nto. Opera que mihi dedit pater vt faciā ipsa testimoniū perhibēt de me. Respondeo dicendū q̄ christus conuenienter respondit. Respondit enim non per verba sed per facta faciens in conspectu discipulorum iohannis miracula multa manifeste declarantia q̄ ipse esset christus. hoc est quod dicitur. Renūciare iohanni que audistis in doctrinis et vidistis in miraculis. Ecci vidēt ad preceptum meum qd̄ solius dei est. Ad rationes in oppositum dicendum. Ad primā respondetur negando cōsequentia. Et ratio est. quia licet filius dei venturus erat in primo aduentu in infirmitate carnis. venturus tamen erat in virtute dei. qd̄ manifestandū erat per miracula. Unde Esaie. xxxv. ait propheta. Deus ipse veniet et saluabit nos tunc aperientur oculi cecorum et aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut ceruus claudus etc. Ad secundā respondetur negando assumptū. Dicimus

dominica tertia aduentus.

enim. q̄ a nullo sanctoruz facta fuerunt miracula propria virtute sicut a christo facta sunt. Unde manifestum argumentū fuit sue diuinitatis. q̄ ipse erat qui venturus erat saluator mundi.

D tertiam questionē qua querit. Utruz iohannes fuit plus q̄ propheta p̄ceditur sic

Juxta sanct. tho. 2. 2. q. 114. ar. 4. ad. 3. Beatus iohānes non fuit p̄pheta ut ipse dicit de seipso. Jobis p̄mo. ergo non fuit plus q̄ propheta. **S**ec̄do sic Matthei. xj. dicitur. **L**ex et p̄phete vsq; ad iohānem. ergo videtur q̄ iohānes nō fuit p̄pheta. **T**ertio. propheta dicitur qui procul in futurū fatur sed beatus iohannes non p̄phetauit. p̄cul de christo in futuruz sed presentem digito ostēdit. ergo videtur q̄ non potest dici propheta. **I**n oppositum est p̄sens euangelium. **R**espondeo dicendum sub ista conclusione. q̄ beatus iohannes fuit propheta et plus q̄ propheta. patet conclusio primo testimonio christi. **S**ec̄do sic. q̄ fuerit propheta dicitur. Luce p̄mo. Tu puer propheta altissimi vocaberis. q̄ vero fuerit plus q̄ propheta patet primo quia p̄phete est futura predicere. iste autem non solum futura sed etiā presentia osten-

dit dicens. Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mundi. **H**ec ratio tangitur in hymno cum dicitur. **L**eteri tantum cecinere vatum corde p̄sago in bar affuturum. Tu quidem mundi scelus auferentem indice p̄dis. **S**ec̄do quia antevsum vite motum ostēdit p̄phete. Luce primo. Et facta est vox salutationis tue in auribus meis. exultavit in gaudio infās in utero meo. **T**ertio quia nō solum propheta: sed baptista xp̄i fuit. Quarto quia super hoc q̄ propheta fuit: fuit etiam p̄cursor christi. Luce. j. **P**reibus enim ante faciem domini parare viaseius. Quinto. quia sicut christus p̄phetizatus est ab eor ab alijs prophetis. ita beatus iohannes ab alijs p̄phetis nunciatus est. **U**nde saluator ipse volens ostēdere qualiter iohānes plus q̄ propheta fuisset. statim subdit. **H**ic est de quo scriptum est scz Malach. iij. **E**cce mitto angelū meum ante faciez tuam sunt verba patris ad filiū. **A**d rōnes i oppositū. **A**d p̄mā r̄idet negādo antecēdes. ad p̄bationē dicim⁹ q̄ iohānes nō negavit se esse p̄phetaz absolute. nec p̄pheta tam missuz ante xp̄m. s; negavit se esse illū p̄pheta de quo loquit scriptura. **D**enē. xvij. **P**ropheta suscitabit vobis deus de fratribus vestris ipsum audietis etc. que quidē auctoritas s̄m veritate intelligēda est ad l̄az de xp̄o. licz inde s̄r dicit magister nico-

factum xpi magister
1015. Quidam aut de p̄

lans de lyra. intelligant de alio ppheta. ¶ Ad scđam respondeť negādo psequētiā. et ad auctoritatē Matthei. xj. respōdet qđ illud verbū non est intelligendū qđ post se nō fuerint alij prophete cū deus dicat Matthei. xxiij. Ecce mitto ad vos prophetas et scribas etc. Item Luc. ij. Anna pphetizauit. sed ideo dicit lex et prophete vsq; ad iohannē. qz in lege et pphetis veritas de xpō erat sub figuris et enigmatibus tradita. sed a iohanne est manifeste ostensa dicente. Ecce agnō dei etc. ¶ Ad tertiā rīdet iuxta albertum qđ ppheta capitur duplicit. Uno modo stricte et proprie. scz qui procul in futurū fatur de verbo et sacramētis. et hoc accipitur per diuinā inspirationem. Alio modo dicit propheta large. scz habēs diuinā inspirationē de verbo et sacramētis eius. et hoc modo beatus iohannes fuit ppheta et non pmo mō.

¶ In domínica q̄rta legitur euāgelium. In illo tēpore. Disserūt iudei a hierosolimis etc. Job. j. Circa quod possunt disputari sequentes questiones. ¶ Prima est. vtrū beatus iohannes bene respōdit ad interrogationē sacerdotū et leuitarū quereñtū. In quis es. ¶ Secda est.

vtrum fuerit cōueniens iohānē baptizare. ¶ Tertia est. vtrum conueniens fuit vt christus inter homines conuersaretur.

¶ De primaz questionē in qua queritur vtrum beatus iohannes bene respondit ad interrogationē sibi factā per sacerdotes et leuitas. Tu quis est. et videtur qđ non. ¶ Primo in hoc qđ respōdit. Non sum ego xp̄s cū de hoc nō videatur fuisse interrogatus. ¶ Secdo videtur male respōdisse. cum dixit se non esse helyam. cum Matthei. xj. xp̄s dicat de eo. Ipse est helyas. ¶ Tertio videtur male respōdisse cum interrogatus si esset ppheta respondit. se nō esse pphetaz. ¶ Quarto videtur male respōdisse cū interrogatus dicat se esse vocē clamātis in deserto. ¶ In oppositū est. qz iohannes cū esset repletus spūs sancto ex vtero matris sue et per consequēs illuminatus a deo. agruū fuit vt non respōderet nisi bene. ¶ Ad rationes in oppositū respōdet. ¶ Ad primā dicit. qđ lz expresse nō fuerat interrogatus an esset xp̄s. ista tamen erat intentio illorū querendū et sciendū an esset christus. Cum enim tēpore quo vivebat iohannes esset famosa opimo et maxime i hierusalē vbi vivebat studiū legis et pro-